

Paper : COM MINBNI4

(Digital Banking)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ লিখা : $1 \times 4 = 4$

Answer the following as directed :

- (a) আৰ. বি. আই.য়ে ২০১৯ চনত ডিজিটেল লেনদেনৰ বাবে অম্বাডহ্মেন আঁচনি প্ৰবৰ্তন কৰিছিল।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

The Reserve Bank of India (RBI) introduced an Ombudsman Scheme for digital transactions in the year 2019.

(Write True or False)

- (b) এ. টি. এম. কাৰ্ডে _____ অংকৰ পিন ব্যৱহাৰ কৰে।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

ATM card uses _____ digit pin.

(Fill in the blank)

- (c) GPRS ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of GPRS.

- (d) শাখাবিহীন বেংকিংৰ এটা সুবিধা লিখা।

Write one advantage of branchless banking.

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

$4 \times 4 = 16$

Write short notes on any *four* of the following :

- (a) ডিজিটেল বেংকিং সামগ্ৰীৰ বাবে গ্ৰাহকৰ শিক্ষা

Customer education for digital banking products

- (b) বেক-এণ্ড অপাৰেচনসমূহ
Back-end operations
- (c) বিভিন্ন মূল্য-সংযোজন সেৱাসমূহ
Various value-added services
- (d) মোবাইল বেংকিংৰ সীমাবদ্ধতা
Limitation of mobile banking
- (e) বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবে ডিজিটেল বেংকিং সামগ্ৰী
Digital banking products for financial inclusion
- (f) শাখাবিহীন বেংকিংৰ ভৱিষ্যত
Future of branchless banking
3. (a) ডিজিটেল বেংকিং কি? ই পৰম্পৰাগত বেংকিংতকৈ কেনেদৰে পৃথক? ব্যাখ্যা কৰা। 3+7=10
What is digital banking? How does it differ from traditional banking? Explain.
- অথবা / Or
- (b) কাৰ্ড বেংকিংত ব্যৱহৃত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ কাৰ্ডবোৰ উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা। 10
Explain the different types of cards used in card banking. Give suitable examples.
4. (a) এ. টি. এম.ৰ সামগ্ৰিক বিশেষত্ববোৰ ব্যাখ্যা কৰা। 10
Explain the key product features of ATM.

অথবা / Or

- (b) এ. টি. এম. চাইটৰ সুৰক্ষা আৰু চোৱাচিতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss about the security and surveillance of ATM sites.

5. (a) ইণ্টাৰনেট বেংকিং বুলিলে কি বুজা? ইণ্টাৰনেট বেংকিংৰ বিশেষত্ববোৰ আলোচনা কৰা। 3+7=10

What do you mean by Internet banking?
Discuss the features of Internet banking.

অথবা / Or

- (b) পি. ও. এছ. প্ৰণালীৰ মুখ্য উপাদানবোৰ আলোচনা কৰা। 10
Discuss the main key components of POS system.

6. (a) বিশ্বব্যাপী পৰিশোধ প্ৰণালী আৰু ঘৰুৱা পৰিশোধ প্ৰণালীৰ এক অৱলোকন দিয়া। 5+5=10

Give an overview of global payment system and domestic payment system.

অথবা / Or

- (b) তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 5+5=10

Write short notes on the following :

(i) ব্লকচেইন

Blockchain

(ii) ক্ৰিপ্টোকাৰেন্সি

Cryptocurrency